

Den Helder is ziek

Op vrijdag 6 april aanvaardde ik de opdracht van de lijsttrekker van Beter voor Den Helder, de heer Carlo Assorgia, voor de formatie van een college van BVDH, CDA, PvdA, CU, Seniorenpartij en Stadspartij Den Helder.

In het eerste overleg bleek dat het verslag van de verkennende gesprekken van de heer Assorgia voor een aantal partijen onvoldoende informatie bevatte om tot een daadwerkelijke formatie over te gaan. Om die reden werd de opdracht in eerste instantie beperkt tot een aanvullende informatieronde met alle 12 partijen, vertegenwoordigd in de Gemeenteraad van Den Helder. Deze gesprekken waren zeer informatief, positief en ook openhartig van aard. In de bijlage van deze rapportage treft u het verslag aan van deze gesprekken. Hierbij werd ik geassisteerd door de griffie van de Gemeenteraad, die ik hartelijk wil bedanken voor en complimenteren met de uitstekende ondersteuning.

In deze gesprekken heb ik telkens een driedeling aangehouden:

- duiding van de verkiezingsuitslag vanuit het perspectief van de partij
- de inhoudelijke speerpunten en 'no go area's'
- vraag naar de wenselijke politieke samenstelling van een college.

In de bespreking met de 6 bovengenoemde partijen op vrijdag 13 april heb ik mondeling verslag gedaan van mijn bevindingen. Ik heb dat wederom gedaan aan de hand van bovenstaande drieslag. Dit is de schriftelijke weerslag van hetgeen ik afgelopen vrijdag heb geschetst.

De duiding

Er bestaat een sterke behoefte aan het veranderen van de bestuurscultuur. Er is een breed gedeeld gevoel om de verbinding met de inwoners van de stad te herstellen, de sfeer van 'wij' tegen 'zij' in de Raad te doorbreken en een cultuur van samenwerken in plaats van tegenwerken te realiseren. Overigens gaat deze behoefte tot zeer ver terug. In feite appelleerden in 2010 Trots op Den Helder en in 2014 de Stadspartij aan dezelfde gevoelens.

In dat licht is het begrijpelijk dat Beter voor Den Helder en het CDA als winnaars uit de verkiezingen zijn gekomen, omdat zij dit onderwerp centraal hebben gesteld in de campagne.

Vanuit dit perspectief is de gedachtegang om te bezien of het 'motorblok' van deze twee partijen, aangevuld met twee landelijke en met twee lokale partijen, tot een samenwerking kunnen komen geen verkeerde gedachte.

De inhoud

Met alle partijen is gesproken over de inhoudelijke prioriteiten en over de mogelijke discussiepunten, waar vooraf een afspraak over gemaakt moet worden. Met name gaat dit over de "grote" onderwerpen: Zeestad, Willemsoord, de Havenontwikkeling en de stedelijke vernieuwing en de rol van de Woningbouwcorporatie. Opmerkelijk is dat met alle partijen (nog)nauwelijks is gesproken over de *richting* van de ontwikkeling, maar vooral over de verhouding tussen de uitvoeringsorganisaties enerzijds en het politieke bestuur en de Raad anderzijds. Er bestaat een sterke behoefte aan méér grip en politieke sturing, aan meer *democratische legitimiteit*. Niemand wil uitvoeringsorganisaties ontmantelen en terugbrengen in de ambtelijke organisatie, niemand wil de politiek op de stoel van de uitvoering, maar de huidige verhouding wordt als onwenselijk ervaren. Het verdient aanbeveling in een inhoudelijk akkoord niet alleen afspraken te maken over de richting van de ontwikkelingen, maar ook over de wijze waarop de sturing in de toekomst moet worden georganiseerd. Dat zal het draagvlak voor de uiteindelijke keuzes aanmerkelijk vergroten. Hier ligt een nauw raakvlak met de bestuurscultuur. Er wordt te vaak gerefereerd aan een ongrijpbare vierde en vijfde macht.

Naast dit hoofdonderwerp spelen een aantal majeure thema's een rol. Te denken valt aan de discussie over het Stadhuis en de keuzes en prioriteiten die in het Sociale Domein moeten worden gemaakt. Inzake het stadhuis gaat het om de discussie over renovatie, nieuwbouw of een voorlopige

oplossing voor de eerstkomende jaren in de Rabobank. In het Sociaal Domein gaat het om de financiële paragraaf, maar ook om de wijze waarop het wijkgerichte werken moet worden vormgegeven en ingericht. Het verdient aanbeveling om in een inhoudelijk akkoord ook over deze onderwerpen goede afspraken te maken. Mijn indruk is dat dit, gelet op de politieke verhoudingen, goed mogelijk is.

De ruis

In de gesprekken kwamen niet alleen de inhoudelijke onderwerpen en de politieke verhoudingen aan de orde. Mij is gebleken dat er sprake is van een aanhoudend geruchtencircuit en een sfeer van zwartmakerij, die ernstig afbreuk doen aan de zakelijkheid van het debat.

Er is sprake van steeds weer terugkerende twijfel en oordelen over collega Raadsleden en over (voormalige) wethouders. Deze twijfel gaat over de kwaliteit en competentie, over integriteit en over persoonlijk handelen.

Daarnaast heeft de lijsttrekker van de grootste partij zakelijke belangen in en een inhoudelijk discussie daarover met de gemeente. In principe hoeft daar helemaal niets mis mee te zijn.

Daarentegen in deze specifieke situatie worden door voor- en tegenstanders te pas en te onpas oneigenlijke argumenten gebruikt. Ter bescherming van iemands positie is het verstandig hierover helderheid te verschaffen.

Tenslotte wordt steeds aangegeven dat er naast de inhoudelijke agenda sprake is van een andere, te omschrijven als afrekenagenda. Ook hierover is het belangrijk niet alleen duidelijkheid te verschaffen, maar ook te waarborgen dat iedere schijn van oneigenlijke bedoelingen worden vermeden.

De samenstelling van een college

Vanuit bovenstaande analyse is, zoals gezegd, de gedachtegang om te bezien of het 'motorblok' van de twee partijen die de verkiezingen hebben gewonnen, aangevuld met twee landelijke en met twee lokale partijen, tot een samenwerking kunnen komen geen verkeerde gedachte.

De zes partijen hebben op vrijdag 13 april vastgesteld dat er op dit moment geen vertrouwen is om in deze samenstelling tot een stabiel college voor de gemeente Den Helder te komen. In een afzonderlijk gesprek tussen Beter voor Den Helder en het CDA bleek dat beide partijen er niet voor voelen op dit moment afstand te doen van hun voorkeursoptie, voor BVDH de beoogde coalitie met de genoemde drie lokale partijen, voor het CDA een coalitie waar in ieder geval ook de VVD van deel uitmaakt.

Om die reden heb ik geconcludeerd dat er geen basis is om de gesprekken in de huidige samenstelling voort te zetten. Het is aan de lijsttrekker van de grootste partij om te bezien welke vervolgstappen hij wenselijk acht.

Het vervolg

De bestaande bestuurscultuur, de breed gevoelde behoefte om meer balans aan te brengen in de verhouding tussen uitvoering en bestuur, het ervaren gebrek aan democratische legitimiteit, het aanhoudende geruchtencircuit en de sfeer van zwartmakerij, die ernstig afbreuk doen aan de zakelijkheid van het debat, de politieke instabiliteit van vele jaren, gevoegd bij de grote uitdagingen waar Den Helder voor staat maken de problemen voor Den Helder zeer ernstig. Ik heb in mijn betoog voor de zes partijen aan wie ik mondeling rapporteerde gezegd dat Den Helder ziek is.

Dit vraagt niet alleen om een college dat stabiel is, maar dat ook bruggen slaat, vertrouwen wekt en met krachtige, capabele en ervaren bestuurders richting geeft aan de toekomst van de stad.

In mijn ogen is een samenstelling, die bestaat uit de (landelijke) partijen die de vorige coalitie(s) vormden, al of niet aangevuld, niet in het belang van Den Helder. Er zal te veel op de oude voet worden doorgegaan en dat zal geen bruggen slaan.

Een coalitie van vrijwel alleen lokale en nieuwe partijen, waarin afgerekend wordt met de partijen, die de afgelopen jaren bestuurlijke verantwoordelijkheid hebben gedragen, is dat echter ook niet. Ook dit college zal geen bruggen slaan, is te onervaren en bestaat uit te veel partijen om een stabiele basis te kunnen vormen.

In mijn ogen moeten Beter Voor Den Helder en het CDA elkaar nog eens diep in de ogen kijken om te bezien of ze met elkaar echt de veranderingen willen en kunnen bewerkstelligen, die ze hebben uitgesproken. Daarbij zullen ze zich moeten realiseren dat beide behoefte hebben aan een vertrouwensbasis, die het mogelijk maakt om vanuit hun ingenomen positie elkaar de hand te reiken. De inwoners van Den Helder verdienen deze poging. Ik ben deze stad gaan waarderen.

Hans Huibers
15 april 2018